

Beha'alotcha 5777 - Bij het aansteken.

Numeri 8 : 1 - 12 : 16.

Zacharia 2 : 14 - 4 : 7 en Openbaring 11 : 1 - 19.

Gedachte voor de week:

De leerlingen van rabbi Shimon bar Jochai vroegen hem: "Waarom heeft [G'd het manna elke dag gestuurd en niet] één keer per jaar?" Hij antwoordde: "Ik zal je een gelijkenis vertellen. Het kan worden vergeleken met een sterfelijke koning, die maar één zoon had. De koning gaf zijn zoon één keer per jaar een toelage, maar toen bezocht de zoon zijn vader maar één keer in het jaar. Daarop begon de koning met de toelage in dagelijkse porties te geven, zodat zijn zoon hem dagelijks moest bezoeken. G'd deed hetzelfde met Israël. Een man met vier of vijf kinderen zou zich bezorgd maken, zeggende: 'Misschien zal er morgen geen manna naar beneden komen, en allen zullen van de honger sterven.' Daarom moesten de Israëlieten elke dag hun hart op hun Vader in de hemel richten." (b.Yoma 76a)

Commentaar:

Er is een gekend spreekwoord dat zegt: "Wees voorzichtig met wat je vraagt, je zou het kunnen krijgen." Dat was zeker het geval met Israël in de woestijn. Hun minachting voor manna en hun verlangen naar het vertrouwde bracht hen tot roepen om vlees. Terwijl onderweg naar de berg Sinaï, de kinderen van Israël tot de HEERE riepen om te voorzien, en Hij antwoordde hun. Hij zond kwartels in hun midden. In Exodus 16:13 lezen we: "Zo gebeurde het 's avonds dat de kwartels opkwamen en de kampplaats bedekten ..." Direct nadat Israël de kwartel kreeg, begon het manna te verminderen. Een jaar later waren de kinderen van Israël het manna gaan verachten.

De HEERE strafte hun ontevreden natuur door hun gebed te beantwoorden en hen een overvloed aan kwartels te sturen van. Hij hield het manna achter en gaf de Israëlieten een maand lang kwartels.

"Gij zult eten, niet één dag, noch twee dagen of vijf dagen, noch tien dagen, noch twintig dagen, maar een gehele maand, totdat het uit je neusgaten komt en weerzinwekkend voor u wordt; want u hebt, de HEER verworpen." (Numeri 11:19-20)

Zonder bewaarmiddelen of koeling, werd een maand kwartellevering natuurlijk snel ranzig. Ziekte en plagen volgden. Na een paar dagen kwartel, gingen de Israëlieten verlangen naar het manna dat ze hadden afgewezen.

In ons leven ervaren we vaak dezelfde dynamiek. We worden gestraft met overvloed. Overvloed is niet altijd een zegen. Gierigheid en hebzucht volgen al snel. Een cultuur met te veel voedsel, eet teveel en wordt te zwaar en ongevoelig. Een gezin met te veel inkomen begint er dwaas mee om te gaan en vindt het steeds moeilijker om in dezelfde verhouding aan het werk van het Koninkrijk te geven. Het is veel gemakkelijker om voor het koninkrijk te werken als er krapte is. "Het is gemakkelijker voor een kameel om door het oog van een naald te gaan, dan voor een rijke om het koninkrijk van G'd binnen te gaan." (Matteüs 19:24)

De dagelijkse levering van manna herinnert ons eraan dat we van dag tot dag afhankelijk van G'd zijn. Als een mens manna zou kunnen opslaan, het hamsteren zoals geld, kon hij gedurende vele dagen gerust zijn voor zijn levensonderhoud. Maar het manna kon niet worden opgepot. Het vereiste een dagelijkse afhankelijkheid van G'd.

De meester vertelt ons dat in plaats van schatten op aarde te trachten op te slaan, (die onvermijdelijk onze harten van de hemel weg leiden), moeten we alleen maar om ons dagelijks brood vragen. Dat wil zeggen, moeten we vragen, dat de HEERE voor ons zal voorzien naar Zijn maat en goede bedoeling, zoals Hij dagelijks brood uit de hemel voorzag voor Israël, terwijl ze in de woestijn waren. (*1)

Een ander inzicht:

De Sidra Beha'alotecha speelt zich af in de eerste maanden van het tweede jaar van de uittocht. Het geeft instructies voor de verplaatsingen van het kamp en beschrijft de eerste stappen op de tocht van (nog) 39 jaar naar het beloofde land, samen met de eerste problemen van die reis. De sidra begint echter met iets dat een staartje lijkt van de vorige Sidra. Het is de opdracht van de Eeuwige aan Mosjé om Aharon te vertellen hoe hij de Menora, de kandelaar in de Tempel, moet aansteken.

Jalkoet Sjimoni, een midrasjbundel uit de middeleeuwen, vraagt zich af waarom de Menora zeven olielampen had. Was het parallel aan de zeven planeten die men in de oudheid onderscheidde? (De maan, Mercurius, Venus, de Zon, Mars, Jupiter, Saturnus). Of misschien wel wegens de zeven dagen van de week? Wat was het doel van de lichten. Voor de verlichting was het niet nodig. Waren ze ter ere van de mens of ter ere van G'd?

De Midrasj legt uit dat G'd de zon, de maan en de sterren voor de mens heeft geschapen en zelf geen licht nodig heeft. De opdracht om de lichten in de Tempel aan te steken, is echter wel een manier om nu eer aan de Eeuwige te bewijzen, iets terug te doen als het ware.

Later, in de eindtijd zal de Eeuwige ook weer een nieuw licht over Israël doen schijnen.

Sjabbatlichten komen in Tenach niet voor. Wanneer het gebruik ontstond om speciale Sjabbatlichten aan te steken is onduidelijk. Het is echter niet meer weg te denken uit het Joodse en Messiaanse leven en uitgegroeid tot een van de centrale gebruiken in het Jodendom. Een duidelijke basis in Tora ontbreekt echter. Misschien is dat wel de reden dat Jalkoet Sjimoni, bij het bespreken van het licht in de Tempel ook spreekt over het licht van de Sjabbat.

Het licht van Sjabbat is vooral een teken van vreugde. Het is ook een symbool van vertrouwen in de toekomst. Als wij Sjabbat maken door aan onze tafels lichten aan te steken en de beracha over de wijn en het brood te zeggen, houden wij de Sjabbat levend, voor onszelf en voor degenen die na ons komen. In de woorden van Jalkoet Sjimoni: "Welk licht zal de Heilige Geprezen zei Hij in de toekomst over Israel laten schijnen? Het licht van de rechtvaardigheid (Tsedaka). En waarom gebeurt dat? Wegens de lichten die zij op Sjabbat aansteken. (*2)

* 'En hij liet mij een zuivere rivier zien, van het water des levens, helder als kristal, die uit de troon van God en van het Lam kwam.

In het midden van haar straat en aan de ene en de andere zijde van de rivier bevond zich de Boom des levens, die twaalf vruchten voortbrengt – van maand tot maand geeft Hij Zijn vrucht. En de bladeren van de boom zijn tot genezing van de heidenvolken. En geen enkele vervloeking zal er meer zijn. En de troon van God en van het Lam zal daar zijn, en Zijn dienstknechten zullen Hem dienen, en zullen Zijn aangezicht zien, en Zijn Naam zal op hun voorhoofd zijn.

En daar zal geen nacht zijn, en zij hebben geen lamp en ook geen zonlicht nodig, want de Heere God verlicht hen. En zij zullen als koningen regeren in alle eeuwigheid.' (Opb. 22:1-5)

Shabbat Shalom. *Rinze.*

(*1) First fruits of Sion (*2) LJG Rotterdam. *eigen toevoeging uit de bijbel.